

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

КОМІТЕТ З ПИТАНЬ ОСВІТИ, НАУКИ ТА ІННОВАЦІЙ

Р І Ш Е Н Н Я

До протоколу № 54
від 03 лютого 2021 року

Про проект Закону України

**“Про внесення змін до деяких законів України щодо додаткових гарантій прав педагогічних та науково-педагогічних працівників під час дії карантину або обмежувальних заходів, пов’язаних із поширенням коронавірусної хвороби (COVID-19)”
(реєстр. № 3033а від 27.08.2020)**

Розглянувши проект Закону України “Про внесення змін до деяких законів України щодо додаткових гарантій прав педагогічних та науково-педагогічних працівників під час дії карантину або обмежувальних заходів, пов’язаних із поширенням коронавірусної хвороби (COVID-19)” (реєстр. № 3033а від 27.08.2020), внесений народними депутатами України Новинським В.В., Гриб В.О., Магомедовим М.С., Магерою С.В. та іншими, Комітет зазначає, що головним Комітетом щодо розгляду цього проекту Закону визначений Комітет з питань освіти, науки та інновацій.

У законопроекті шляхом внесення змін до ст. 57 Закону України “Про освіту”, пропонується встановити, що захворювання педагогічного чи науково-педагогічного працівника коронавірусною хворобою (COVID-19), що пов’язане з виконанням професійних обов’язків під час дії карантину або обмежувальних заходів, пов’язаних із поширенням коронавірусної хвороби (COVID-19), належить до професійного захворювання, а зазначені працівники державних і комунальних закладів освіти підлягають обов’язковому державному страхуванню на випадок захворювання на цю хворобу в порядку та на умовах, установлених Кабінетом Міністрів України. Також пропонується додатково встановити страхові виплати в розмірі не менше 100-кратного розміру прожиткового мінімуму, встановленого законом для працездатних осіб на 1 січня календарного року, у разі захворювання працівника коронавірусною хворобою (COVID-19); у разі встановлення групи інвалідності протягом одного календарного року, що настала внаслідок захворювання коронавірусною хворобою (COVID-19), за умови, що таке захворювання пов’язане з виконанням професійних обов’язків в умовах підвищеного ризику зараження – залежно від

встановленої працівнику групи інвалідності та ступеня втрати професійної працездатності, але не менше 300-кратного розміру прожиткового мінімуму, встановленого законом для працездатних осіб на 1 січня календарного року; у разі смерті працівника – у 750-кратному розмірі прожиткового мінімуму, встановленого законом для працездатних осіб на 1 січня календарного року.

Крім цього, змінами до розділу II “Прикінцеві та перехідні положення” Закону України “Про внесення змін до деяких законодавчих актів України, спрямованих на забезпечення додаткових соціальних та економічних гарантій у зв’язку з поширенням коронавірусної хвороби (COVID-19)” пропонується встановити зазначеній вище категорії працівників, які безпосередньо організують освітній процес, доплати до заробітної плати у розмірі 100 відсотків заробітної плати на період виконання заходів, спрямованих на запобігання виникненню і поширенню, локалізацію та ліквідацію⁸ спалахів, епідемій та пандемій коронавірусної хвороби (COVID-19).

Головне науково-експертне управління Апарату Верховної Ради України у своєму висновку висловило низку зауважень. Зокрема, звернуло увагу на:

- складність доведення зв’язку захворювання педагогічного чи науково-педагогічного працівника коронавірусною хворобою (COVID-19) з умовами праці;

- необхідність комплексного підходу до вирішення зазначеного питання, оскільки до переліку професій із високим ризиком розвитку коронавірусного захворювання як професійного, можливо включити й техніків медичного обладнання, фармацевтів, пожежників тощо;

- необхідність уточнення термін “обмежувальні заходи”, адже в Законі України “Про захист населення від інфекційних хвороб” використовується термін “обмежувальні протиепідемічні заходи”, як медико-санітарні та адміністративні заходи, що здійснюються в межах осередку інфекційної хвороби з метою запобігання її поширенню (ст. 1 цього Закону);

- приведення у відповідність до вимог нормопроєктувальної техніки окремих положень законопроекту, відповідної до якої норми тимчасового характеру мають включатися до прикінцевих положень законопроекту;

- необхідність доопрацювання нове положення пп. 9, яким пропонується доповнити п. 8 розділу II “Прикінцеві та перехідні положення” Закону України “Про внесення змін до деяких законодавчих актів України, спрямованих на забезпечення додаткових соціальних та економічних гарантій у зв’язку з поширенням коронавірусної хвороби (COVID-19)” щодо додаткових доплат до заробітної плати “педагогічним та науково-педагогічним закладам освіти, які безпосередньо організують освітній процес”. По-перше, у словосполученні пропущене слово “працівникам”. По-друге, неконструктивними виглядають доплати педагогічним працівникам, які *організують*, а не *здійснюють або реалізують* такий освітній процес;

- вади техніко-юридичного характеру.

Міністерство освіти і науки України у своєму експертному висновку звертає увагу на те, що захворювання, отримане під час, але не внаслідок виконання професійних обов’язків, не є за своєю суттю професійним захворюванням. Окрім

того, встановлення причинно-наслідкового зв'язку між захворюванням і фактом виконання вчителем/викладачем своїх професійних обов'язків видається майже неможливим, адже вчитель/викладач так само може пересуватися громадським транспортом, відвідувати лікарні, магазини, інші громадські установи і місця тощо. Захворювання вчителя/викладача може відбутися у тому числі через недотримання вчителем/викладачем встановлених обмежувальних і запобіжних заходів під час карантину.

МОН України також звертає увагу на те, що передбачені законопроектом "додаткові, до встановлених законодавством, доплати до заробітної плати педагогічним та науково-педагогічним працівникам закладів освіти, які безпосередньо організують освітній процес, у розмірі 100 відсотків заробітної плати на період виконання заходів, спрямованих на запобігання виникненню і поширенню, локалізацію та ліквідацію спалахів, епідемій та пандемій коронавірусної хвороби (COVID-19)" потребуватимуть додаткового фінансування з бюджетів усіх рівнів у обсязі як фонд оплати праці галузі освіти на даний час.

За орієнтовними підрахунками Міністерства фінансів України, тільки на доплати педагогічним та науково-педагогічним працівникам закладів освіти, які безпосередньо організують освітній процес, у розмірі 100 відсотків заробітної плати до кінця 2020 року необхідно додатково 41,0 млрд. грн.

Головне науково-експертне управління ВРУ України та Комітет Верховної Ради з питань бюджету зазначають про необхідність дотримання вимог ст. 91 Регламенту Верховної Ради України та ст. 27 Бюджетного кодексу України щодо подання суб'єктами права законодавчої ініціативи у разі внесення ними законопроекту, прийняття якого призведе до зміни показників бюджету (надходжень бюджету та/або його витрат) фінансово-економічного обґрунтування (включаючи відповідні розрахунки). Якщо такі зміни показників бюджету передбачають зменшення надходжень бюджету та/або збільшення витрат бюджету, до законопроекту подаються пропозиції змін до законодавчих актів України щодо скорочення витрат бюджету та/або джерел додаткових надходжень бюджету для досягнення його збалансованості.

При цьому, термін набрання чинності законом, визначений у п. 1 розділу II законопроекту (з дня, наступного за днем його опублікування), не відповідає ч. 3 ст. 27 Бюджетного кодексу України, що встановлює вимоги щодо введення в дію законів України або їх окремих положень, які впливають на показники бюджету (зменшують надходження бюджету та/або збільшують витрати бюджету).

МОН України зазначає, що законопроект потребує доопрацювання в частині встановлення критеріїв, яким саме педагогічним та науково-педагогічним працівникам буде здійснюватися вищезазначена доплата до заробітної плати.

Міністерство охорони здоров'я України не підтримує законопроект № 3033а і зазначає, що працівники освіти при виконанні професійних обов'язків не знаходяться в умовах підвищеного ризику зараження збудниками інфекційних хвороб, оскільки не беруть участь у наданні медичної допомоги хворим на

інфекційні хвороби, роботі з живими збудниками та в осередках інфекційних хвороб, дезінфекційних заходах тощо.

Також МОЗ України зазначає, що усі працівники підприємств, установ і організацій незалежно від галузевої приналежності, у тому числі працівники освіти, відповідно до Закону України «Про загальнообов'язкове страхування» є застрахованими та в разі настання нещасного випадку на виробництві або професійного захворювання мають право на отримання відповідних страхових виплат відповідно до зазначеного Закону.

Враховуючи викладене, а також рішення підкомітету з питань загальної середньої, інклюзивної освіти та освіти на тимчасово окупованих територіях від 18 січня 2021 року повернути законопроект 3033а автору законодавчої ініціативи на доопрацювання, **Комітет вирішив:**

1. Рекомендувати Верховній Раді України відповідно до пункту 3 частини першої статті 114 Закону України “Про Регламент Верховної Ради України” проект Закону України “Про внесення змін до деяких законів України щодо додаткових гарантій прав педагогічних та науково-педагогічних працівників під час дії карантину або обмежувальних заходів, пов’язаних із поширенням коронавірусної хвороби (COVID-19)” (реєстр. № 3033а від 27.08.2020), внесений народними депутатами України Новинським В.В., Гриб В.О., Магомедовим М.С., Магерою С.В. та іншими, за результатами розгляду у першому читанні повернути суб’єкту права законодавчої ініціативи на доопрацювання.

2. Доручити виступити від Комітету при розгляді цього питання на пленарному засіданні Верховної Ради України народному депутату України, Голові Комітету з питань освіти, науки та інновацій С.Бабаку.

Голова Комітету

С.В. Бабак